

It-Tkabbir tal-Knisja: Proġett Kuragġuż

Tagħrif meħud mit-tieni volum tal-ktieb 'Had-Dingli ir-Raħal li jikber u jieħu r-Ruħ ta' Patri Alexander Bonnici OFM Conv. Ippubblikat mill-Kunsill Lokali Dingli.

Naghmlu pass lura, u nerġghu nharsu lejn il-ġrajjet ta' zmien il-kappillan Dun Karm Azzopardi. Is-sena 1950 kienet waħda ta' ferh għall-knisja universali. Il-Papa Piju XII, fl-1 ta' Novembru, ipproklama bħala domma tal-fidi li Marija, Omm Alla, fl-ahhar ta' hajjitha, ġisimha ma sarx trab bhal dak tal-bnedmin kollha. Hi ġiet imtelligħa s-sema bir-ruħ u l-ġisem. Għalhekk, f'Had-Dingli wkoll, fejn hemm il-knisja parrokkjali hi ddedikata lil Marija Assunta, ma setghux ma jiċcelebrawx din il-ġrajja b'mod li l-poplu nisrani jhoss rabta dejjem akbar ma' Marija, li hi l-garanzija tas-salvazzjoni tagħna. Xi viżta pastorali baqgħet issir min-naha tal-arcisqof Gonzi. Imma m'ghadniex insibu iżjed viżti bhal tal-imghoddi meta l-isqof u l-konviżitaturi kienu jinżlu f'tant dettalji. L-arcisqof Gonzi mar għal viżta f'Had-Dingli fid-19 ta' Mejju tal-1955. Kienet tkun l-okkazjoni biex jamministra l-grizma tal-isqof lit-tfal.

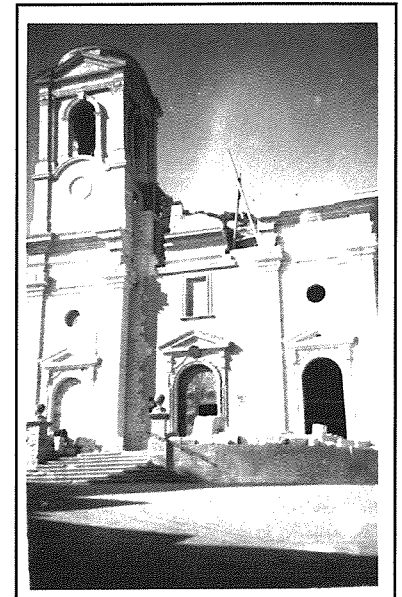
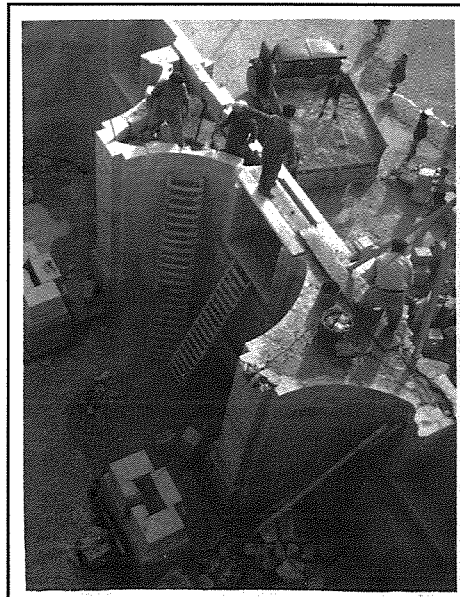
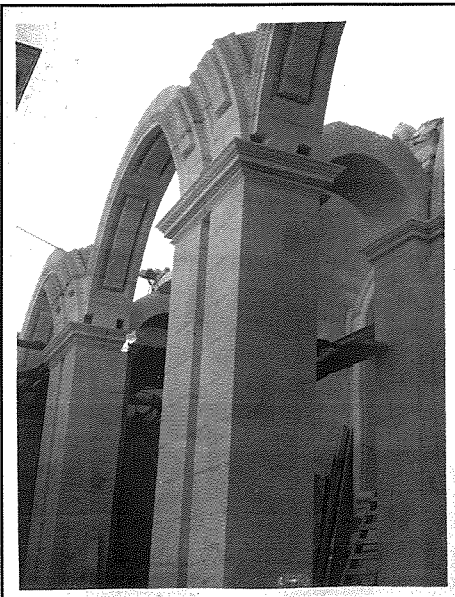
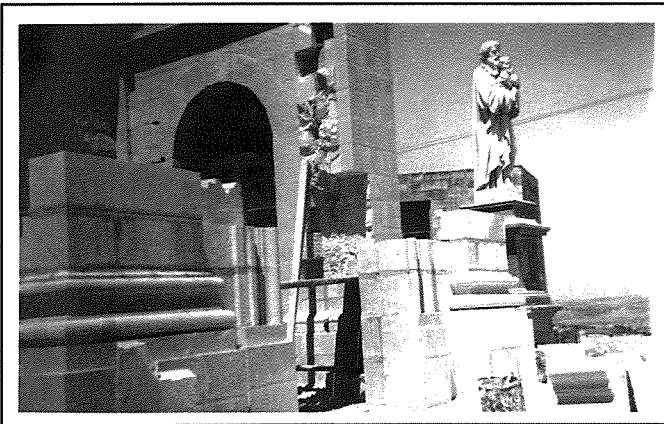
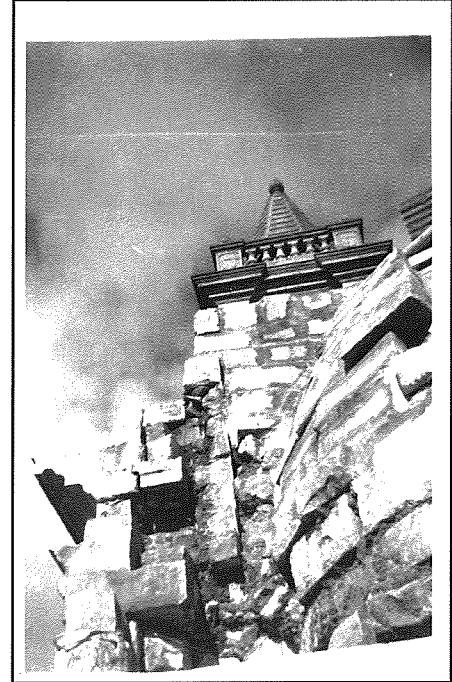
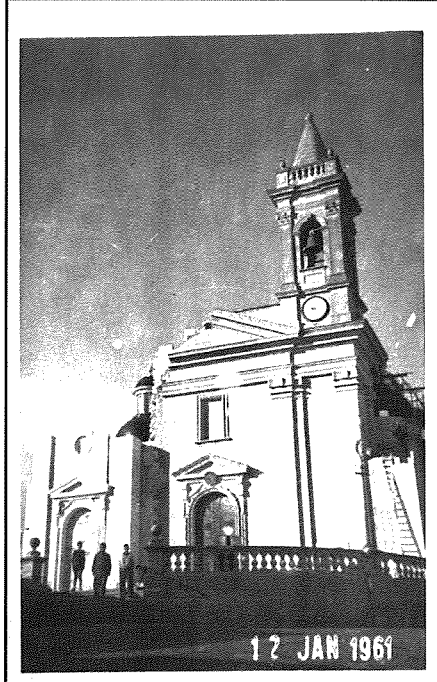
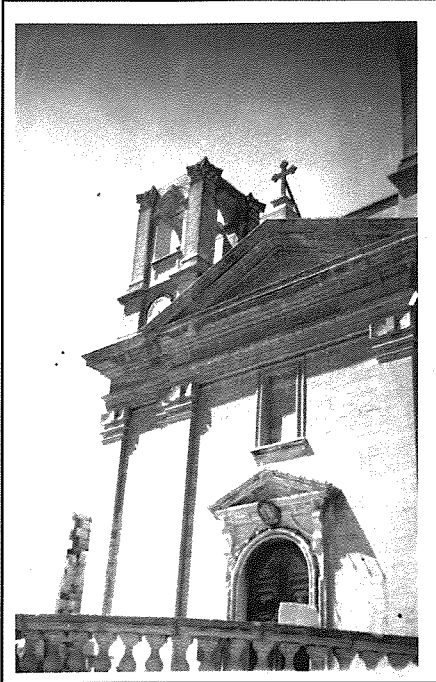
Kien zmien meta l-kappillan Azzopardi kien qed jibda jhewden dwar il-bżonn ta' knisja akbar ghax il-popolazzjoni kienet qed tiżdied dejjem iżjed. It-tkabbir tal-knisja kellu jkun l-akbar proġett ta' dan il-kappillan. Imma, waqt li l-bżonn tat-tkabbir kien ilu jinħass, ix-xogħol ma bediex minhabba bżonn urġenti li nqala'. Maġenb it-tieqa ta' fuq il-pilastru li qrib tiegħu titqiegħed l-istatwa ta' Santa Marija meta johorġuha fil-knisja, dehru xi konsenturi kbar lil lil hafna beżżgħuhom. Kien hemm bżonn li ssir xi haġa b'mod urġenti. Dun Ġwann Abela, Ġanni Farrugia, Mikiel Muscat, u Ġamri Abela kellmu lill-kappillan Azzopardi. Kollha flimkien iffurmaw kummissjoni, li ltaqgħet fid-*Domus*. Dan kien lejn l-1957. Il-kappillan kien lest li jidhol għal dak kollu li kien meħtieġ. L-ewwelnett, ġie magħżul l-arkitett Ġużè Damato halli jara xi hsara kien hemm. Għas-saħħa tal-knisja, kien meħtieġ li jsiru n-navi. Meta din il-knisja li kien hemm kienet inbniet fil-bidu tas-seklu għoxrin, kienet ittelligħet b'ċertu mod li, f'każ li biż-żmien ikollha titkabbar, ma jkun hemm l-ebda problema partikulari.

Sa Mejju tal-1957, saru d-disinj u l-pjanti kollha tan-
navi u l-faċċata mill-arkitett Ġużè Damato, u ġew

ipprezentati lill-pubbliku. Kien xogħol professjonali li l-perit għamlu bla hłas. F'Ġunju tal-1957, l-arcisqof Gonzi ltaqa' mal-Kummissjoni; hu ra l-pjanti kollha, għamel l-osservazzjonijiet tiegħu, u tahom il-kunsens mixtieq halli jintefgħu fuq ix-xogħol. Fis-26 ta' Jannar tal-1958, inbeda x-xogħol tal-bini tan-navi u ma damx ma tlesta. Ix-xogħol fuq il-parti interna tlesta. Imma l-kappillan Azzopardi ma lahaqx jara l-faċċata l-ġdida. Mal-arkitett hademm id f'id l-imghallem Toni Abela minn Had-Dingli. Dan kellu miegħu għadd ta' haddiema minn Had-Dingli u r-Rabat. Dawn hadmu b'edikazzjoni kbira u, xi drabi, anki b'sogru għal hajjithom. Minn Had-Dingli, ma kenux ftit il-haddiema li offrew li jagħtu x-xogħol ta' jdejhom bla hłas. In-navi tal-knisja ta' Had-Dingli ma jaqtgħux lill-fidili li jkunu miġburin hemm minn dak li jkun qed isir fuq l-altar maġġur. Il-pilastru mħumiex wesghin, u għalhekk dak li jkun qed isir fuq il-presbiterju jista' jiġi segwit tajjeb. Il-poplu wera ruħu ġeneruż hafna għaliex din tal-kostruzzjoni tal-knisja kienet opra kbira, u għalhekk kienet iġġib magħha hafna spejjeż. F'dak iż-żmien, il-ġbir u l-inizjattivi kienu kontinwi halli jidhlu l-fondi meħtieġa.

Ir-reġistru tal-amministrazzjonijiet tal-ahhar snin ta' Azzopardi juruna t-tahbit tiegħu biex jithallsu l-ispejjeż ta' opra kbira. Biex wiehed ikabbar knisja jrid ikollu kuraġġ kbir. Kien qed isir ġbir kull ġimgha. Il-bdiewa li kienu qed jiġu avviciinati mill-kappillan wrew ruhhom ġenerużi hafna. Mill-bidu tas-sena 1958 sa zmien il-mewt tal-kappillan fl-1961, l-offerti tal-poplu qabzu l-£4000.

Ritratti meħuda mill-mibki Achille Abela.

Grazzi lis-Sur Miguel Abela u l-familja Abela li provdewlna dawn l-immagini ta' interess u valur kbir.

